

Handläggare
Lukas Narvaja
Telefon: 08-50831563**Till**
Kulturnämnden
2025-12-09

Motion om reformer för ett friare och festligare Stockholm, KS 2025/918

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Kulturnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kulturnämnden har av kommunstyrelsen ombetts att besvara en remiss på en motion från av Jonas Naddebo (C) om reformer för ett friare och festligare Stockholm.

I motionen föreslås åtgärder för att utveckla Stockholm till en mer dynamisk och internationellt konkurrenskraftig kultur- och nöjesstad. Motionären menar att föråldrade och restriktiva regelverk hämmar utvecklingen av stadens restauranger, nattklubbar och livescener, vilket i sin tur påverkar Stockholms attraktionskraft, trygghet och kreativitet negativt.

Förslagen omfattar en översyn av stadens tillståndskrav för nöjes- och nattlivsverksamheter, samt att staden ska verka gentemot regeringen för en liberalisering av nationella regelverk.

Kulturförvaltningen delar motionens ambition att stärka Stockholms kultur- och nattliv. Nattlivet är en viktig del av stadens kulturella ekosystem och bidrar både till ekonomisk tillväxt och social sammanhållning. Stockholm är landets viktigaste nav för de kulturella och kreativa näringarna, en sektor som sysselsätter totalt över 71 000 personer i Stockholm. Det utgör en tiondel av Stockholms arbetsmarknad. Enligt *Creative Footprint Stockholm (VibeLab, 2022)* omsätter de kreativa branscherna cirka 217 miljarder kronor årligen. Internationella jämförelser inom *World Cities Culture Forum (2024)* visar att nattekonomin i städer som Berlin och London motsvarar 4–6 % av BNP, vilket understryker dess potential även i Stockholm.

Förvaltningen konstaterar samtidigt att nattlivet möter flera utmaningar, såsom höga lokalkostnader, komplexa tillståndprocesser och brist på mellanstora scener. Pågående arbete inom Stockholms strategi för nattklubbar och livescener (2021), kulturlotsens uppdrag och rekommendationerna från *Creative Footprint Stockholm* syftar till att möta dessa hinder. Kulturförvaltningen ser positivt på en fortsatt utveckling av stadens nattliv och vill särskilt betona vikten av förenklade regelverk och tillståndprocesser. En enklare och tydligare tillståndshantering gör det lättare för både etablerade och nya aktörer att starta och driva verksamhet. Det bidrar i sin tur till ett mer varierat och inkluderande nattliv tillgängligt för alla stadens invånare. Samtidigt är det viktigt att utvecklingen sker i dialog med både nattlivsaktörer, berörda myndigheter och boende, så att olika behov och perspektiv kan vägas samman på ett sätt som stödjer en levande och hållbar nattstad för alla.

Ärendet

I motionen om reformer för ett friare och festligare Stockholm framhåller Jonas Naddebo (C) att Stockholm behöver ett mer dynamiskt och internationellt konkurrenskraftigt kultur- och nöjesliv. Motionären menar att föråldrade och restriktiva regler försvårar för stadens restauranger, nattklubbar och livescener att utvecklas, vilket i sin tur påverkar stadens attraktionskraft och kreativitet negativt.

Motionen lyfter att ett levande nattliv skapar arbetstillfällen, stärker den kulturella mångfalden och bidrar till ökad trygghet i det offentliga rummet. För att Stockholm ska kunna mäta sig med städer som Berlin, Amsterdam och New York föreslås en rad regelförenklningar och initiativ för att underlätta för nöjes- och nattlivsaktörer.

Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Att ge kommunstyrelsen och berörda nämnder och bolag i uppdrag att genomföra en översyn av de tillståndskrav staden har på näringsidkare inom restaurang-, krog-, nattlivs- och livescensbranschen, i syfte att ta bort de krav som faller inom ramen för stadens myndighetsutövning.
2. Att ge kommunstyrelsen och berörda nämnder i uppdrag att tillåta enkla och avgiftsfria uteserveringar hela året enligt konceptet "Stockholmsmetern".
3. Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att genom samverkan och skrivelser driva på regeringen och andra nationella aktörer i syfte att liberalisera regelverk kopplat till restaurang-, krog-, nattklubs- och livescensverksamhet.

Som exempel på hinder som bör ses över nämns:

- Det så kallade kökskravet för serveringstillstånd, som föreslås tas bort eller förenklas.
- Restriktiva öppettider som leder till onödig trängsel när alla verksamheter stänger samtidigt – motionen föreslår i stället möjlighet till dygnet-runt-tillstånd.
- Kravet på anmälan för danstillställningar, som föreslås avskaffas för att underlätta spontandans.

Ett ytterligare hinder som bör ses över är stadens nuvarande tillämpning av alkohollagstiftningen, där serveringstillstånd nekas till uteserveringar som saknar inomhusplatser. Motionären menar att denna praxis bygger på en övertolkning av lagtexten och i onödan begränsar möjligheterna till ett levande och tillgängligt stadsliv.

Motionen syftar i stort till att modernisera Stockholms förhållningssätt till nöjeslivet, stärka företagandets villkor och säkerställa att staden fortsatt utvecklas som en öppen, trygg och kreativ storstad med ett rikt nattliv.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kulturstrategiska staben på kulturförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Kulturförvaltningen delar motionens ambition att stärka Stockholms kultur- och nattliv. Kulturförvaltningen vill samtidigt tydliggöra att detta tjänsteutlåtande avgränsas till frågor som ligger inom förvaltningens verksamhetsområde. Motionens förslag omfattar även områden som rör tillståndsgivning, alkohollagstiftning och ordningsfrågor, vilka hanteras av andra förvaltningar och myndigheter. Bedömningen nedan fokuserar därför på de delar av motionen som berör kulturens och nattlivets utveckling.

Stockholms nattliv – en kulturell och ekonomisk tillgång

Stadens nattliv är en viktig del av dess kulturella ekosystem och bidrar till både ekonomisk tillväxt och social sammanhållning. Stockholm har en lång tradition av ett mångfacetterat nattliv med stark förankring i musik, dans och klubbkultur. Nattlivet är inte enbart nöje, utan utgör också en kulturell och social infrastruktur för stadens invånare och besökare. Stockholm är landets viktigaste nav för de kulturella och kreativa näringarna, en sektor som sysselsätter totalt över 71 000 personer i Stockholm. Det utgör en tiondel av Stockholms arbetsmarknad. Enligt *Creative Footprint Stockholm (VibeLab, 2022)* omsatte de kreativa branscherna cirka 217 miljarder kronor per år (2018).

Internationella jämförelser inom *World Cities Culture Forum (WCCF, 2024)* visar att den nattliga ekonomin i storstäder som London, Berlin och Amsterdam ofta står för 4–6 % av den lokala BNP. I London uppskattas nattekonomin generera över 700 000 arbetstillfällen och en årlig omsättning motsvarande över 500 miljarder kronor. Även om motsvarande siffra för Stockholm är lägre, finns tydliga indikationer på att den nattliga ekonomin är en strategisk tillväxtsektor med potential att skapa både arbetstillfällen och kulturell export. Det finns betydande potential att växa genom riktad policyutveckling och samverkan.

Nattens invånare och deltagare

De som är aktiva i nattlivet – som arrangörer, musiker, DJ:s, tekniker, krögare och nattarbetare – representerar en stor och mångfacetterad del av stadens befolkning. Enligt *Creative Footprint* är nattlivet särskilt viktigt för unga vuxna, kreatörer och grupper som söker alternativa mötesplatser. Dessa miljöer fungerar som sociala knutpunkter där innovation, mångfald och kreativitet frodas.

Nattlivet spelar även en viktig roll för inkludering och trygghet. Forskning visar att städer med ett rikt och tillgängligt nattliv uppvisar högre upplevd trygghet i det offentliga rummet nattetid. En stad som lever även efter midnatt upplevs som tryggare, just eftersom fler människor rör sig i det offentliga rummet.

Utmaningar och hinder

Creative Footprint Stockholm identifierar samtidigt flera utmaningar som begränsar nattlivets utveckling:

- **Höga hyror och driftskostnader**, som försvårar etablering av nya scener.
- **Ett restriktivt tillståndsklimat**, där olika regelverk och tillståndprocesser upplevs som komplexa.
- **Brist på mellanstora scener och lokaler** (den så kallade ”venue ladder”-problematiken).
- **Ojämlig geografisk spridning** – merparten av stadens livescener och klubbar finns i innerstaden, medan ytterstadsområden saknar samma täta infrastruktur för nattliv.

Dessa utmaningar leder till att unga, småskaliga och oetablerade aktörer får svårare att verka, vilket påverkar förnyelsen av Stockholms kultur- och nöjesliv.

Pågående och föreslagna insatser

Kulturförvaltningen arbetar aktivt för att stärka stadens nattliv inom ramen för flera pågående initiativ:

- **Strategin för nattklubbar och livescener (2021)** – syftar till att förenkla och samordna tillståndprocesser, öka stadens förståelse för nattlivets värde och förbättra samordningen mellan Stockholms stads berörda förvaltningar och bolag.
- **Kulturlotsarnas arbete** – med uppdrag att stödja kultur- och nöjesaktörer i kontakter med fastighetsägare och stadens förvaltningar och bolag arbetar stadens kulturlotsar för att underlätta nya kulturetableringar och stärka befintliga kulturverksamheter.
- **Creative Footprint-rekommendationer** – som föreslår pilotprojekt för innovativa nattliga platser och utveckling av samarbetsformer mellan Stockholms stad och nattlivets många olika kulturaktörer.

Sammanfattningsvis ser kulturförvaltningen positivt på en fortsatt utveckling av stadens nattliv och vill särskilt betona vikten av förenklade regelverk och tillståndprocesser. En mer förutsägbar och användarvänlig tillståndshantering skapar bättre möjligheter för både etablerade och nya aktörer att verka, och bidra till ett mer varierat och inkluderande nattliv tillgängligt för alla stadens invånare. Samtidigt är det viktigt att utvecklingen sker i nära dialog med både nattlivsaktörer och berörda myndigheter, så att olika behov och perspektiv kan tas tillvara. En välfungerande nattstad bygger på att kulturutövare, näringsidkare och boende ges goda och tydliga förutsättningar, och att nödvändiga intresseavvägningar görs på ett sätt som stödjer ett levande och hållbart nattliv för alla.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Patrik Liljegren
Avdelningschef
Kulturförvaltningen

Bilagor

1. Creative Footprint Stockholm 2022

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Jansén, Förvaltningschef	2025-11-27
Patrik Liljegren, Avdelningschef	2025-11-27